

Bu proje, Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ERKEN EĞİTİMİ SEÇ!

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĐI TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĐÜ

OTURUM 4: ETKİLİ İLETİŞİM

Bu projenin sözleşme makamı
Merkezi Finans ve İhale Birimi'dir.

Bu proje, UNICEF'in teknik desteđi
ile yürütölmektedir.

ISINMA ETKİNLİĞİ: “Kim Bu?”

ETKİLİ İLETİŞİM

- Sağlıklı iletişim, çocuğun ruh sağlığı için çok önemlidir.
- Çocuğun iletişim becerileri geliştirmesinde anne ve babanın rolü büyüktür.
- Çocukla kurulan **etkili iletişim** onun kendine güveni ve çevresine saygısının gelişimi için en önemli kaynaklardan biridir.
- Anne babalar, çocuklarına da konuşma ve kendini ifade etme şansı sağlayarak, önce kendini **“birey”** olarak algılamasına ve **özgüvenini** kazanmasına olanak tanınmalıdır.

Kabul Etme

Etkin Dinleme

**ETKİLİ
İLETİŞİM**

Empati

Ben Dili

ETKİLİ İLETİŞİM

Etkili iletişim için:

- İletişim kurulan kişiyi olduğu gibi **kabul etme**,
- **Etkin dinleme**,
- **Empati** (Diğer bireylerin duygularını ve bakış açısını anlamak),
- **Ben dili** kullanımı gerekir.

KABUL ETME

- Kişilerarası iletişimde **temel ilke** kabul etmedir.
- Kişileri oldukları gibi kendi özellikleri ile kabul etmek, yargılamadan, eleştirmeden dinlemek önemlidir.
- Kabul karşıdaki kişiye değer verildiğinin bir göstergesidir.
- Kabul dili kullandığında bireyin kendi problemini ve bu problem karşısında hissettiği duyguları açıkça dile getirmesi ve problemle yüzleşerek onun üstesinden gelmesi sağlanır.
- Kabul dili kullanıldığında çocuk, etkili iletişimin önemli bir parçasını oluşturan yapıcı konuşmayı öğrenir. Böyle bir iletişim, çocuğa kendini iyi hissettirir, duygularını ifade etmesini sağlar, benlik saygısını güçlendirir.

ETKİNLİK 1: “Kabul Dili”

ETKİNLİK 2: “Can Kulağı ile Dinleyelim”

ETKİN DİNLEME

- Etkin dinleme çocukla kurulacak iletişim tekniklerinden en etkili olanıdır.
- Anne babanın çocuğun söylediklerini sadece pasif bir şekilde dinlemesi yeterli değildir. Çocuk bu durumda dinlendiğini bilir ama anlaşıldığından emin olamaz.
- Erken çocukluk döneminde etkin dinleme için:
 - Çocuğun söyledikleri, jest ve mimiklerle, baş hareketleri ile onaylanmalıdır.
 - Çocuğun seviyesine inilerek **çocukla göz teması** kurulmalıdır.
- Etkin dinleme kullanıldığında çocuk iç dünyasını ve duygularını serbestçe ifade edebilecek, kendisinin değerli olduğunu hissedecektir.

ETKİN DİNLEME

Etkin dinleme için;

■ Konuşulan kişiye tüm dikkatini vermek.

■ Beden dili ile dinlediğini göstermek.

■ Konuşan kişinin sözünü kesmemek.

■ Konuşanın düşüncelerini ve duygularını daha iyi ifade edebilmesi için açık uçlu sorular sormak.

■ Konuşan kişiye doğru geri bildirim vermek.

EMPATİ

- Empati, *“bireyin kendini karşısındakinin yerine koyabilmesidir”*.
- Empati kurmanın bir koşulu:
 - anne babanın çocuğun duygu ve düşüncelerini doğru anlamasıdır.
- Empati kurulabilmesi için anne babanın empatik anlayışını çocuğa iletmeleri önemlidir. Empatinin çocuğa hissettirilebilmesi için bir takım empatik tepkiler verilmelidir. Jestler, mimikler ve sözel mesajlar kullanılarak empati çocuğa aktarılabilir.
- Empatik anlayış:
 - çocukların diğer bireylerle **daha rahat iletişimde** bulunması,
 - **ilişkilerinin daha sıcak olması** açısından rahatlık sağlar.

ETKİNLİK 3: “Anla Beni”

BEN İLETİLERİ

- Anne ve babaların çocukları ile sağlıklı iletişim kurabilmeleri için **sen dili yerine ben dilini** kullanmaları gereklidir.

Sen Dili: karşımızdaki kişiye kızgınlığın nedenini açıklamayan mesajlar iletir ve suçlama içerdiği için karşıdaki kişiyi savunmaya yöneltir ve sorun büyür.

- Sen iletleri iletişimi engeller ve genellikle kızgınlık ifadeleri için kullanılır.

Örnek:

“Böyle davranırsan”, “Neden böyle yaptın?”, “Bıktım senden”

- Sen dili ile yapılan çocuğu küçük düşürücü ifadeler çocuk tarafından kendinin sevilmediği ve kabul edilmediği şeklinde algılanır.

BEN İLETİLERİ

Ben Dili:

- Sen dili iletişimi zorlaştırırken ben dili ile konuşmak iletişimi kolaylaştırır.
- Bireyin karşılaştığı davranış ve durum karşısında kendi duygu ve düşüncelerini açıklayan ifade şeklidir.
- Ben mesajlarında kişi karşıdaki kişi hakkında yaptığı değerlendirmeleri paylaşmak üzere sorumluluk yüklenir.
İletişimde sorunlar anlatılırken “ben dili” kullanıldığında diğer birey incitilmeden mesajlar verilmiş olur.
- **Örnek:**
Baba, gürültü yapan çocuklara “Kaybolun gözümün önünden” demek yerine “İş yerinde bugün çok yoruldu, gürültü yaptığınız zaman kendimi çok kötü hissediyorum” derse ben iletisini kullanmış olur.

BEN İLETİLERİ

ONAYLANMAYAN DAVRANIŞI AÇIKLAMA	DAVRANIŞIN NEYE YOL AÇTIĞI	BU Davranışın YARATTIĞI
DAVRANIŞ	ETKİ	DUYGU
1. Dışarıda elimi bırakıp koşmaya başladığında	<i>aniden bir araba çıkıp sana zarar verecek diye</i>	korkuyorum.
2. Yemeğini bitirmediğin zaman	<i>sağlığın bozulacak diye</i>	üzülüyorum.

ETKİNLİK 4: **“Durum Kartları”**

İLETİŞİMDE ENGELLER

- Anne babalar çocuklarını dinlediklerinde ve çocukları kendilerine bir sorunla geldiklerinde genellikle müdahale ederek soruna direkt çözüm yolları getirirler.
- Anne babaların kullandıkları bu müdahaleler iletişimin 12 engeli olarak karşımıza çıkar.

İLETİŞİM ENGELLERİ

Emir Vermek Yönlendirmek:

"Yemeği ye, koşma, uyu"

Uyarmak, Gözdağı Vermek:

"Eğer ağlamaya devam edersen pişman olursun"

Ahlak Dersi Vermek:

"Yapmalıydın."

Yargılamak, Eleştirmek, Suçlamak:

"Sen zaten çok yaramazsın", "Kötü çocuk oldun"

Ad Takmak, Alay Etmek, Utandırmak:

"Yine tuvaletini bezine yaptın değil mi?"
"Sen bebek olmuşsun!"

Öğüt Verme, Çözüm Getirme, Fikir Vermek:

"Ben olsam bu şekilde davranmazdım"
"Neden odanı toplamıyorsun?"

İncelemek, Araştırmak, Soruşturmak:

"Neden...?" "Kim...?"

Mantık Yoluyla İnandırmak, Tartışmak:

"İşte bu nedenle hatalısın", "Evet ama..."

Yorumlamak, Analiz Etmek, Teşhis Koymak:

"Senin derdin nedir biliyor musun?" ve
"Aslında sen şunu demek istiyorsun"

**Güven Vermek, Desteklemek,
Duyguları Paylaşmak:**

"Aldırma düzelir" "Zamanla iyi hissedersin"

Övme, Aynı Düşüncede Olmak:

"Çok haklısın" ve "Senin gibi düşünüyorum"

**Konuyu Değiştirmek, İşi Alaya Vurmak,
Şakacı Davranmak, Oyalamak:**

"Aman boş ver" "Hadi gel televizyon seyredelim"

**DEĞERLENDİRME
ETKİNLİĞİ 1:
“Davranış-Etki-Duygu
Alıştırması”**

SORGULAMAK GÖZDAĞI VERMEK
YARGILAMAK, ELEŞTİRMEK, SUÇLAMAK
ALAY ETMEK UYARMAK

**DEĞERLENDİRME
ETKİNLİĞİ 2:
“İletişim Engellerine
Örnekler”**

TEŞEKKÜRLER...